

ΠΩΣ ΕΖΗΣΑ ΤΟΝ «ΠΟΛΕΜΟ» ΤΟΥ 2011

Media: ΤΑ ΝΕΑ
ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

Page: 1,17

Published at: 16-07-2022

Author:

Surface: 987.52 cm² Circulation: 24590

Subjects:

ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Προδημοσίευση

Το θεμελιώδες δημοκρατικό δίλημμα και το δίδαγμα της οικονομικής κρίσης

Με ρωτούν πάρα πολύ συχνά «τι λάθη έχετε κάνει στην πολιτική σας διαδρομή». Είναι ένα εύλογο ερώτημα αυτό και πρέπει πάντα να είμαστε ειλικρινείς και αναστοχαστικοί. Αντιλαμβάνομαι όμως ότι τις περισσότερες φορές όταν με ρωτούν τι λάθη έχω κάνει, εννοούν τι λάθη έχω κάνει σε σχέση με τη σταδιοδρομία μου, δηλαδή τι λάθη έχω κάνει εκθέτοντας τον εαυτό μου σε κινδύνους ή μη βάζοντας, όπως έχω πει πολλές φορές, τα «προσόντα μου στον τόκο», σύμφωνα με τον στίχο του ποιητή. Πράγματι, από την άποψη αυτή της σταδιοδρομίας, της βολής μου, των προοπτικών μου, της δημοφιλίας μου, της σχέσης μου με την κοινή γνώμη, της δυνατότητας μου να γίνω κάποια στιγμή πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, γιατί όλα τοποθετούνται σε μία γραμμική αντίληψη, φυσικά η απόφασή μου να αποδεχθώ την πρόταση να γίνω υπουργός Οικονομικών τον Ιούνιο του 2011 ήταν επικίνδυνα αρνητική, αλλά αυτή είναι η σχέση με την Ιστορία, αυτό δεν συμβαίνει συχνά. Η σχέση με την Ιστορία είναι μία πρόκληση η οποία μπορεί να διαρκέσει λεπτά της ώρας, είναι μία στιγμή κατάσταση η οποία αποκτά μακροχρόνια χαρακτηριστικά στη συνέχεια, εκ του αποτελέσματος.

Πρέπει να λάβεις μια απόφαση σταθμίζοντας τι; Την προσωπική σου εικόνα, διαδρομή και προοπτική, την επαγγελματική σου διαδρομή στην πολιτική; Εγώ ποτέ δεν είχα μία παρόμοια αίσθηση, ποτέ δεν αντέδρασα έτσι, μπήκα στην πολιτική αναλαμβάνοντας μη ορθολογικούς κινδύνους το 1989, τασσόμουν στο πλευρό του Ανδρέα Παπανδρέου, όταν εγκαταλείπονταν από τους πάντες και όταν κατηγορείτο ως δωρολήπτης ενώπιον του Ειδικού Δικαστηρίου, και έτσι συνέχισα. Όταν, λοιπόν, τα ερωτήματα είναι ιστορικά, όταν από τη μία μεριά έχεις την τύχη της πατρίδας και από την άλλη μεριά έχεις τη διαδρομή και την πιθανή εξέλιξή σου, τους τίτλους που μπορεί να αποκτήσεις και τις εμπειρίες που μπορεί να ζήσεις, δεν υπάρχει περιθώριο στάθμισης, πρέπει να αναλάβεις τον κίνδυνο.

Όταν μετακινήθηκα από το υπουργείο Εθνικής Αμυνας στο υπουργείο Οικονομικών τον Ιούνιο του 2011 είπα «φεύγω από το υπουργείο Αμυνας για να πάω στον πραγματικό πόλεμο». Γιατί ο πόλεμος της χώρας, ο πόλεμος της γενιάς μας ήταν ο πόλεμος της οικονομικής κρίσης και η μεγαλύτερη διαπραγμάτευση, μία διαπραγμάτευση ασύγκριτα σκληρότερη και πιο πολύπλοκη από αυτή που μπορεί να ζήσει κανείς στο υπουργείο Εξωτερικών, ήταν η διαπραγμάτευση για το δεύτερο πρόγραμμα, για την παρέμβαση στο χρέος.

Όταν πήγα στο υπουργείο Οικονομικών στην Πλατεία Συντάγματος, έχοντας κάτω ακριβώς τους «Αγανακτισμένους», στην πραγματικότητα η χώρα εκκινεί σε δύο επίπεδα, στο επίπεδο του γραφείου του υπουργού Οικονομικών, όπου παιζόταν η μοίρα της, και στο επίπεδο της Πλατείας, όπου ο καθένας έλεγε αυτό που νόμιζε,

αυτό που αισθανόταν, αυτό που φαντασιωνόταν, αυτό που ήλπιζε, χωρίς αρχή, μέση και τέλος, και χωρίς καμία αίσθηση ευθύνης βεβαίως. Δεν φταίνε οι απλοί άνθρωποι, δεν φταίει ο πολίτης, αλλά εκεί τον πρωταγωνιστικό ρόλο δεν τον έπαιζε ο απλός πολίτης, τον έπαιζαν κόμματα, οργανώσεις, φιλόδοξοι άνθρωποι που είχαν δει ότι ανοίγεται μπροστά τους η ευκαιρία μίας πολιτικής σταδιοδρομίας ή, εν πάση περιπτώσει, ενός δημόσιου ρόλου διαφορετικού από αυτόν που έπαιζαν.

Η εντύπωση που είχα τότε ήταν ότι μια μερίδα της κοινής γνώμης που αντιδρούσε έντονα στα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής, είτε βρισκόταν στην «πλατεία» (οι λιγότεροι) είτε βρισκόταν στα σπίτια και τις δουλειές της (οι συντριπτικά περισσότεροι), περίμενε να δει αν ως νέος υπουργός Οικονομικών θα ακολουθήσω τη λογική των μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής ή αν θα διαφοροποιηθώ στο όνομα μιας εναλλακτικής λύσης. Τέτοια όμως, όπως αποδείχθηκε περφόρα, δεν υπήρχε. Για όποιον έχει αίσθηση ευθύνης απέναντι στην πατρίδα, την αλήθεια και την Ιστορία, είναι αδιανόητο και αδύνατο να παίξει το παιχνίδι του λαϊκισμού, της ανευθυνότητας, της απληθίας και της υποκρισίας που έπαιξε, ιδίως το πρώτο εξάμηνο, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ. Αντιλήφθηκαν βεβαίως γρήγορα ότι για εμένα το πρόταγμα ήταν η ευθύνη απέναντι στον τόπο με την ανάληψη του πολιτικού κόστους που αυτή συνεπάγεται.

Αυτή ήταν η κατάσταση, αυτό έπρεπε να διαχειριστούμε και παράλληλα έπρεπε να διαχειριστούμε το ΠΑΣΟΚ, του οποίου η Κοινοβουλευτική Ομάδα

άντεξε παρά τις παραιτήσεις και τις αποχωρήσεις και τις αναγκαστικές διαγραφές, ο κορμός της άντεξε και αυτό ήταν πραγματικά ηρωικό. Ήταν ηρωική η Κοινοβουλευτική Ομάδα της περιόδου 2009-2012, παρά τις απώλειες. Είχε όμως αυτή η Κοινοβουλευτική Ομάδα και το μεγαλύτερο μέρος της ηγεσίας του κόμματος στην πραγματικότητα διαρρήξει τους δεσμούς του με ένα πολύ μεγάλο μέρος της κοινωνικής βάσης, το οποίο επί δεκαετίες, από την ίδρυση του ΠΑΣΟΚ μέχρι το 2010, είχε διαπαιδαγωγηθεί σε μία τελείως διαφορετική αντίληψη και νοοτροπία για το τι σημαίνει οικονομική πολιτική,

τι σημαίνει παροχές, τι σημαίνει κρατισμός, τι σημαίνει επιδοματική πολιτική, τι σημαίνει πηγαίνουμε από το καλό στο καλύτερο, ενισχύουμε τα εισοδήματά μας, έχουμε εργασιακή ασφάλεια, έχουμε διασφαλισμένη μία άνετη και γρήγορη συνταξιοδότηση – όλα αυτά τα οποία συνοψίζουν το πρόβλημα το δημοσιονομικό, το κοινωνικό, το νοοτροπικό της μακράς μεταπολιτευτικής περιόδου.

Στην πρώτη μου ομιλία στη Βουλή ως υπουργός Οικονομικών στις 29 Ιουνίου 2011, με την Αθήνα να καίγεται, είχα πει μεταξύ άλλων τα εξής:

«Κυρίες και κύριοι βουλευτές, άνω οσάομέν τας καρδίας. Είναι πολύ δύσκολες και βαριές οι στιγμές. Και έχουμε όλοι συνείδηση της ευθύνης και του αναπόφευκτου θεσμικού διλήμματος που καλείται ν' απαντήσει η Βουλή των Ελλήνων, όπως και κάθε αντιπροσωπευτικό Σώμα συνθήκες οξείας κρίσης των αντιπροσωπευτικών θεσμών, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά σχεδόν σε όλο τον κόσμο.

Ιστορικά, η Δημοκρατία τους δύο τελευταίους αιώνες ή ήταν αντιπροσωπευτική ή δεν υπήρξε ποτέ πραγματικά. Αντιπροσωπευτική Δημοκρατία δεν σημαίνει ελεύθερη εντολή, δεν σημαίνει εφάπαξ νομοποίηση, δεν σημαίνει αδιαφορία γ' αυτό που συμβαίνει καθημερινά στην κοινωνία και στις ψυχές και το μυαλό των πολιτών.

Η νομοποίηση κατακτιέται κάθε μέρα, οι κυβερνήσεις, τα κόμματα, τα πολιτικά πρόσωπα, κρίνονται διαρκώς με πολύ αυστηρό, μερικές φορές ανυπόφορο αυστηρό, τρόπο και υπό συνθήκες απόλυτης δυσπιστίας. Αλλά όταν βρισκόμαστε προ οριστικών διλημάτων, οφείλουμε να σκώσουμε το βάρος ως αντιπροσωπευτικό σύστημα, γιατί αν δεν το σκώσουμε, αυτοί που αμφισβητούν τη Βουλή, αυτοί που αμφισβητούν το πολιτικό σύστημα, θα βρεθούν αντιμετώπιση με πρακτικές επιπτώσεις που κανείς δεν τις λέει στην πλήρη τους διάσταση, γιατί όλοι έχουν τη διάθεση ν' αποκρύπτουν ή να ωραιοποιούν τις καταστάσεις και τότε θα είναι αργά.

Αρα, πρέπει να πάρουμε εμείς το βάρος και το παίρνουμε. Αυτό το δημοκρατικό και ιστορικό δίλημμα είναι διαρκώς ενεργό και από τον τρόπο που θα απαντηθεί εξαρτάται και τώρα το μέλλον του τόπου.

Για όποιον έχει αίσθηση ευθύνης απέναντι στην πατρίδα, την αλήθεια και την Ιστορία, είναι αδιανόητο και αδύνατο να παίξει το παιχνίδι του λαϊκισμού, της ανευθυνότητας και της υποκρισίας που έπαιξε, ιδίως το πρώτο εξάμηνο, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ

Προδημοσίευση από το βιβλίο του Ευάγγελου Βενιζέλου, «Εκδοχές Πολέμου 2009-2022». Μια συζήτηση με τον Γιώργο Κουβαρά για το παρασκήνιο της οικονομικής κρίσης και όσα ακολούθησαν, που θα κυκλοφορήσει σε λίγες ημέρες από τις εκδόσεις Πατάκη